

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 4. Barbari in primos fluminis Argentei colonos insurgunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

jam negotium ingens patravisset, munito Sancti-Spiritus castro, relictoque ad præfidium duce Nunio Larâ cum centum & viginti militibus in Hispaniam properè renavigavit.

POST Gavoti discessum Nunius Lara, contractâ cum vicinis populis amicitia, utcuq; se sustentavit, donec Mangora Tymbusiorum dux commercii ergo ad Hispanorum castrum frequenter ventitans flammâ illiciti amoris conciperet, quas ei excitabat formosâ mulieris aspectus. Non latuit Luciam Mirandam (sic matrona vocabatur) & Sebastianum Hurtadum ejus conjugem apud Altigitanos in Bæticâ natos Barbari procacitas: quare illa inter honestatis claustra se coarctans ita dona coram marito ab Barbaro recipiebat, ut satis ostenderet nolle ea esse perverſi amoris pignora. Mangora tamen omnem viam tenebat eâ fruendi; quare specie benevolentia apud Sebastianum Hurtadum contendit, ut remissionis ergo ad suas terras cum conjugè ire ne gravaretur, ibi omni officiorum genere ab suis popularibus exceptum & largè donatum iri. Sed carior Sebastiano erat quavis spe uxoris integritas, quapropter apud Barbarum excusat militia peregrinæ leges eas remissionis non permittentis, & severius inter externos vivere jubentis. Mangora frustratâ spe ferox, Siripo germano fratre in partes tracto, omnes Hispanos perdere destinat, ut unicâ abutatur muliere. Nec diu fuit cum sese homini commoda occasio obrulit: cognito enim ab Nunio Larâ castrî præfecto Ruifum Mosqueram & Sebastianum Garciam Luciae conjugem cum quadraginta militibus ad proximas insulas annonæ contrahendæ ergo amandatos fuisse, Mangora quater mille Barbaros raptim armari & in paludibus Hispanorum castrî vicinis clam collocatos signum invasionis expectare jubet: ipse interim triginta juvenes cibus onustos, prout solebat, in castrum inducit, illataque subsidia summâ dissimulatione largiens cum Hispanis in multam noctem largiter epulatur: donec omnibus panè somno sepultis, partitis inter comites proditionis conscios officii, armamentario ignem injiceret, excubitores mactaret, portas dirueret, & admissis popularibus in Hispanos sopitos attonitosque incurreret. Multi antequam peti se scirent sagittis transfaduntur: alii proditionis adhuc nescii, ad extinguendum ignem solliciti dum properant, mactantur: pauculi in castrî aream per cuneos enisi magnam Barbarorum stragem fecerunt: inter quos Nunius Lara multis licet vulneribus confusus, ut Mangoram victoriâ exultantem facinoris ducem vidit, oblectando sibi viam ad eum facit, multumque in perduellem indignatus nequiequam reluctantem ense pectori adacto transverberat prosternitque; nec attolli jacentem passus ictus repetit donec constaret expirasse: continuatoque furore præcipua quæque hostium capita demerit. quod dum facit circumventus à multis Mangoræ commoritur: reliquis commilitonibus à multitudine oppressis non meliorem fortunam expertis. Cladi superfuere Lucia Miranda, belli occasio, & quatuor hispanæ mulieres, totidemque pueri, quos sexus & ætas acerbioribus fati reservavit. Cæde patrata Siripus fraternæ libidinis hæres concessâ popularibus suis rerum & captivorum prædâ, unicam sibi Luciam abduxit, nihilque non tentavit, quò ejus constantiam everberaret: nunc eam numerosæ gentis Dominam, nunc pro amisso marito omnium rerum egente Domini multis hominum millibus imperitantis sponſam appellans. Verùm nobilis matrona nullâ re cruciabatur magis, quàm quod se videret amari à Barbaro, damnabatque multis verbis sexum suum, qui se incolumem, & formam, quæ se tanto damno præ ceteris amabilem fecisset: nec adduci poterat ut veller blandis oculis novum herum intueri. Aliquot jam dies inter Barbari blandientis & Luciae abnuentis controversias abierant, cum exploratores Sebastianum Hurtadum Luciae conjugem sistunt. Is ex Insulis redux conspectâ castrî ruinâ, & suorum strage, suspicatus quod erat, Tymbusiorum excubitoribus ad uxorem se tradiderat ducendum: quem ut vidit Siripus zelotipiâ ardens arceri confestim & sagittis confodi jubet: patratumque fuisset scelus ni Lucia intercessisset: quam ut demereretur Barbarus eâ lege mariti vitam ei condonavit, ut deinceps ab conjugio abstinerent: si secus

CAPUT

IV.

Barbari in primos fluminis Argentei colonos insurgunt

1531.

Mangora conjurata.

Mangora & Nunio Lara cades.

Siripi libido Lucia Miranda captus.

Sebastiani Hurtadi conjugalis amor.

Siripi zelotipia.

facerent, mortem obituros. Acceptatâ conditione ita ambo aliquamdiu convivere, ut sese tantum oculis libarent: donec eos furtim conjugio vacantes, indicante veteri uxore, Sitipus reperiret: tum enim verò barbarum in modum excandescens, Luciam cremari jubet, quæ ab amplexu conjugis abcepta, bustoque imposita, Deum precabatur, ne se peccatorum suorum penitentem despiceret, sed purgatam, ad æternam patriam ab turpi servitute transferret: inter quæ vota igne suffocatur. Sebastianus interim cognominis Divi mortem representans, arbori alligatus, interpias ad Superos preces, Barbarorum sagittis transfossus, interiit: exemplum uterque futurus humanæ sortis plerumque enormiter ab nostris spebus aberrantis. Speramus tamen fidele par conjugum piis animi affectionibus expiatis, ad Superos evolasse.

*Sebastiani
Hurtadi &
Lucia Mi-
randa tragi-
cus exitus.*

CAPUT
V.

*Prima pro-
finibus in-
ter Hispanos
& Lusitanos pu-
gna.
Hispani cas-
trum ad
Brasiliam
eram con-
struunt.*

*Repugnans
Lusitanis.*

*Navis Gal-
lica interci-
pitur.*

*Lusitani ce-
dentur.*

*Hispani cas-
trum dese-
runt.*

CAPUT
VI.

*Petrus Mē-
doça ad flu-
men Ar-
gentum &*

QUADRAGINTA verò Hispani, quos annonæ contrahendæ ergò, Mosquera ducere, ad insulas ivisse paulò supra demonstravimus, postquam miserabilem sociorum casum, castrique ruinam lamentati sunt, humatis corporibus, non suppetente alio consilio, ad proxima Brasiliæ loca navigantes, ibi munitum oppidulum fabricavere, ubi Polus Antarcticus viginti-quinque supra horizontem gradibus elevatus conspicitur: & jam in ita cum vicinis Barbaris amicitia sementem fecerant: & nescio quis Odoardus Peres Lusitanus cum numerosa familia ab Rege suo è patria in Brasiliam exulare iussus, ad Mosquera se conferens, novorum colonorum numerum auxerat: cum Martinus Altonsus Sosa Brasiliæ oræ ad Austrum vergentis præfectus, Odoardum per certos nuncios monet, ut in eam Brasiliæ partem, in quam exulare iussus fuerat, concederet; simulque per eosdem homines Mosquera, & sociis denunciaret, si tutò & pacificè vivere vellent, jurarent in verba Regis Lusitanæ, cujus dominio subjectam terram incolerent. Sed Mosquera per eosdem nuncios Sosa responderet, controversiam adhuc esse inter Reges de partitione Indiarum; nec ad se, nec ad eum eam rem pertinere: ceterum sibi & commilitonibus in animo esse, eam terræ partem, quam occuparant, Carolo Quinto Cæsari Regi suo asserere. Paulò postquam hæc gesta sunt, navis Gallica ad Cananiam insulam, portui, quem Mosquera infederat, obversam, casu appellens, cupidinem iniecit Hispanis conquirendorum armorum, inopiæque sublevandæ. Quare nocte intempestâ ducentis Indis in societatem facinoris assumptis, cymbisque impositis, ex improvviso, incautos adoriuntur, & nequicquam reluctantes Gallos, navi & armis spoliatos secum abducunt. Quâ re patrata, cognito Lusitanos adventare, quatuor tormentis bellicis navalibus in munitiunculam suam inductis, se ad defensionem parantes, extra vallum in nemusculo, quod inter mare & oppidulum erat, insidias collocant: ceteris in propugnaculo se continentibus. Lusitani circiter octoginta magnam Indorum multitudinem trahebant, qui nihil de insidiis, nihil de tormentis bellicis suspicati, paucitate Hispanorum despectâ, tanquam si ad castigandos latrunculos irent, excensione factâ contemptim procedebant. Ubi verò insidiarum locum prætergressi vallo successere, simul tormenta Hispani explodunt, simul ex insidiis terga hostium feriunt: mox turbatos fugientesque, irruptione ex oppido factâ, insequuntur, & ad viæ angustias redactos, pro libitu mactant. Facta cæde, cum fœderatis Indis occisorum navigiola conscendentes, prospero vento usi, Sancti Vincentii Lusitanorum oppidum invadunt, direptaque domo Regiâ, spoliis onusti, eadem celeritate ad suum oppidulum redeunt: quâ in expeditione aliquot Lusitani Hispanis non illibenter adhasere. Atque hæc, quod sciam, prima pugnarum fuit, quæ in ipsa America inter Catholicos Europæos commissa est. Non diu post Mosquera & socii totius Brasiliæ viribus impares, vindictæ metu ad Sanctæ Catharinæ insulam, sub vigesimo-octavo latitudinis Australis gradu sitam, migravere; eam consueque incolentes, donec auctis jam rebus, ad fluvium Argenteum postliminio se retraherent.

INTEREA cum Sebastianus Gavotus in Hispaniam redux de rebus ab se inventis sparsisset famam, narrassetque regiones Paraquario conterminas non ut Brasiliam violento Sole torreri, nec ut Australiores terras immodicâ hyeme rigere, sed